

لیبرالیسم در دوران
پس از جنگ سرد
به ایدئولوژی غالب
بین‌المللی تبدیل
شد. این پیروزی
دنیای غرب باعث
شد که بسیاری به
برتری ارزش‌های
لیبرال ایمان بیاورند.
فرانسیس فوکویاما
تا آنجا پیش رفت
که گفت: «آنچه
ممکن است شاهد
آن باشیم نه فقط
پایان جنگ سرد یا
سپری شدن دوره
خاصی از تاریخ
پساجنگ، بلکه
پایان تاریخ بماهو
تاریخ است: یعنی
نقطه پایان تکامل
ایدئولوژیک بشر
و جهان‌روایی
لیبرال دمکراسی
غربی به عنوان
شکل نهایی
حکومت انسان».

دمکراسی‌های اروپایی به سایر بخش‌های جهان گسترش یافت که عمدتاً معلول تسلط حاصل از پیروزی‌های آن‌ها در دو جنگ جهانی بود. پس از جنگ جهانی دوم، ایالات متحده به مظهر بالفعل و اصلی لیبرالیسم تبدیل شد و قدرت هژمونیک آن از تأثیر ارزش‌های لیبرالیستی آمریکایی برابری و آزادی بر هنجارهای بین‌المللی حکایت داشت؛ برای نمونه، این امر در فصل ۱، ماده ۱، بند ۲ منشور ملل متحد، که ترسیم‌کننده دستورالعمل‌های سازمان ملل متحد است، آشکار شده است: «توسعه روابط دوستانه بین ملت‌ها بر اساس احترام به اصل حقوق برابر و حق تعیین سرنوشت مردم و اتخاذ تدابیر مناسب دیگر برای تقویت صلح جهانی.»

حکومت‌های لیبرال دمکرات در طول جنگ سرد به پیشرفت اجتماعی بزرگی در سراسر اروپای غربی دست یافتند، تحولی که ارزش‌های آن‌ها را تقریباً در همه زمینه‌ها تحکیم کرد؛ چراکه لیبرالیسم به عنوان یک ایدئولوژی غربی در تقابل مستقیم با ظلم و جور شرق کمونیستی نگریسته می‌شد. با موفقیت بعدی اردوگاه غربی به رهبری ایالات متحده در رقابت استراتژیکش با اردوگاه شرق به رهبری شوروی، لیبرالیسم در دوران پس از جنگ سرد به ایدئولوژی غالب بین‌المللی تبدیل شد. این پیروزی دنیای غرب باعث شد که بسیاری به برتری ارزش‌های لیبرال ایمان بیاورند. فرانسیس فوکویاما تا آنجا پیش رفت که گفت: «آنچه ممکن است شاهد آن باشیم نه فقط پایان جنگ سرد یا سپری شدن دوره خاصی از تاریخ پساجنگ، بلکه پایان تاریخ بماهو تاریخ است: یعنی نقطه پایان تکامل ایدئولوژیک بشر و جهان‌روایی لیبرال دمکراسی غربی به عنوان شکل نهایی حکومت انسان».^۲

تاریخ لیبرالیسم مملو از رقابت دیگر ایدئولوژی‌ها مانند محافظه‌کاری، سکولاریسم، مشروطیت، ناسیونالیسم، فاشیسم، کمونیسم، بنیادگرایی اسلامی بوده است؛ با وجود این، به‌رغم پیش‌بینی‌هایی از نوع فوکویاما، امروزه بار دیگر لیبرالیسم با چالش‌هایی مواجه است. در سال ۲۰۱۶، برنظم‌گرایی (نظم‌ستیزی)^۳ شتاب گرفت؛ [استقرارستیزی] در ایالات متحده شکل ترامپیسم را به خود گرفت، درحالی‌که در اروپا و دیگر کشورهای دمکراتیک به عنوان پوپولیسم مشهور شد. اگرچه احزاب لیبرال در بسیاری از کشورها همچنان قدرت و نفوذ را در اختیار دارند، چه در داخل و چه در خارج از کشور، ترکیب برگزیت و انتخاب دونالد ترامپ در سال ۲۰۱۶، به جایگاه جهانی لیبرالیسم ضربه‌ای جدی وارد کرد. مردم در بریتانیا و ایالات متحده اکنون از حیث ایدئولوژیک تقسیم شده‌اند و لیبرالیسم به مراتب کمتر از گذشته تسلط دارد.

با این حال، علل ریشه‌ای افول لیبرالیسم در کشورهای غربی با علل افول لیبرالیسم در کشورهای غیرغربی تفاوت دارند. در غرب، این روند عمدتاً